

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 20 K.
 Félévre . . . . . 10 K.
 Negyedévre . . . 5 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 hetilap egyszeri hirdetésé
 60 f. Közlemények sora 160 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Eperjes, Fő-u.
 □ 59. szám. □
 Telefon-szám: 16.**

**Felelős szerkesztő:
 DR. WALLENTYNYI SAMU.**

Az új magyar választási eljárás tervezete.

Minden kulturálm alkotmánytörténetében jelentős helyet foglal el az a küzdelem, amely a választási rendszer körül folyt és folyik.

Azzal a törekvéssel szemben, hogy a választói jogosultság minél szélesebb néprétegekre terjedjen ki, a konzervatívabb elemek a vagyoni vagy értelmiségi cenzus-hoz ragaszkodtak, hogy a politikai életben az arra érettebbek túlsúlyát biztosítsák.

A tömegek nagy nyomása minden államban a választói jog kiterjesztésére vezetett. A magyar választói jog évtizedeken át változatlan maradt, hat év előtt történt az első jelentékenyebb kiterjesztés, amelyet a világháború folyamán egy másik, szintén jelentékeny arányú követett, míg végül a köztársasági kormány az általános és a nőkre is kiterjedő szavazati jogot hozta be.

Igaz ugyan, hogy a választási rendszer jellemzője legfőképpen a szavazati jogosultságban testesül meg, de a gyakorlatban épp oly fontosságú az, hogy a választási eljárás mennyiben nyújt módot a választói jog tényleges érvényesülésére. Amit e tekintetben a magyar kormány terveiről tudunk, az sok kifogás alá eshetik.

A tervezet azon része, amely a Belgiumban már régebbi idő óta fennálló választási rendszert teszi magáévá, abban áll, hogy nem a szavazók többségének jelöltjei kapnak csak mandátumot, hanem a kisebbség jelöltjei is. E célból a választókerületek nem külön-külön, hanem csoportosan ejtik meg a választást. Valószínűleg tíz-tíz választókerület fog egy közös választási területet képezni; egy választási területen belül 500 választó jelölhet érvényesen jelöltek és pedig valamennyi mandátumra, ahány azon területen betöltendő. A jelölési listákat a választási hivatalok a pártok bizalmiférfiainak bevonásával megvizsgálják és azok alapján kiállítják a szavazócédulákat s a választók csak ezen cédulákkal szavazhatnak, abból senkit nem törölhetnek, sőt még azon a sorrenden sem változtathatnak, amelyben a jelöltek nevei fel vannak sorolva. Természetesen minden 500 szavazó együttesen más listát állíthat össze s ez a más lista új pártot jelent. Az ajánlat-hoz csatolni kell a jelöltek közjegyzőileg hitelesített elfogadó nyilatkozatát.

Már most hogy érvényesül a választás-

nál a belga mintájú „aránylagos“ rendszer? Egy példa fogja a kérdést érthetővé tenni. Tegyük fel, hogy a választási területen 100,000 választó van s 10 mandátum töltendő be, amelyre 5 párt állított jelöltek. Ha a szavazatok így oszlanak meg:

A.	B.	C.	D.	E.
50,000	25,000	12,000	8000	5000

az esetben az A. párt kap 6 mandátumot és pedig a 10 jelöltjéből a lista első 6 tagja, a B. párt kap 3 mandátumot, a C. párt 1 mandátumot, a D. és E. párt egyet sem.

Az arányszámítás módja az, hogy először meg kell határozni a választási osztószámot. E célból a következő műveletet végezzük:

Kiindulási alap a szavazatok aránya:

A.	B.	C.	D.	E.
500,000	25,000	12,000	8000	5000

Ezek a számok mindaddig osztandók előbb 2-vel, azután 3-mal, 4-gyel, 5-tel, 6-tal stb., amíg a mandátumok számának, a jelen esetben 10-nek megfelelő rangsorszáma hányadost kapunk.

Tehát 2-vel osztva:

25,000	12,500	6000	4000	2500
3-mal:				
16,666	8333	4000	3333	1666
4-gyel:				
12,500	6250	3000	2000	1250
5-tel:				
10,000	5000	2400	1600	1000
6-tal:				
8333	4166	2000	1333	833

Ezen táblázatban levő számokat rangsorral látjuk el, a számok nagysága szerint. Az első a legnagyobb szám: 50,000; második és harmadik a két 25,000, negyedik a 16,666, ötödik és hatodik a két 12,500, hetedik 12,000, nyolcadik 10,000, kilencedik és tizedik a két 8333. A tizedik rangsorszám: 8333 képezi az osztószámot, ahányszor találhatik az egyes pártokra leadott szavazatokban, annyi mandátumot kap a párt.

Az aránylagosság tehát tényleg matematikailag helyes alapon nyugszik, de a kisebbségi képviselőt a D. és E. alatti pártoknál mégsem érvényesül, 13,000 választó szavazata elvész.

Súlyos méltánytalanság a tervezetben az, hogy egy egyén csak egy kerületben és csak egy listán jelölhető, s így oly egyének eshetnek ki, akikben több párt is helyezi bizalmát, de közülük csak egy párt jogosult rá szavazni és esetleg éppen ez a párt marad kisebbségben.

A legveszedelmesebb a tervezetben az, hogy nagy területeken igen nehezen alakulhat ki egységes párt, s így a központok

jelölése fog diktatura módjára érvényesülni. A szavazócédulák összeállítására, revíziója és kinyomtatása pedig oly bonyolult és óriási munkát ró a felállítandó választási hivatalokra, ami a nemzetgyűlés megalakulását hosszasan kitolja. DR. KELEMEN BÉLA.

Dr. Fábry Pál installációja.

Amint már jeleztük, a cseh-szlovák állam minisztere Sárosvármegye főispánjává dr. Fábry Pált nevezte ki. Dr. Fábry szerdán éjjel érkezett városunkba titkára, dr. Galaj és Sárosvármegye új tanfelügyelője, Galló Pál kíséretében. Csütörtökön d. e. 11 órára magához kérte a vármegye tisztikarát, akiknek bemutatta titkárját és az új tanfelügyelőt. Ezután tót nyelven tolmácsolta azokat az irányelveket, amelyeket követni fog és a tisztviselőktől is meg fog kívánni. Jelezte egyébként, hogy a tisztviselőktől az esküt csak egy-két hét múlva veszi ki, sőt e tekintetben méltányos álláspontot kíván elfoglalni és azon tisztviselőknél, akik ez ideig sem fogják tudni magukat elhatározni, azoknak szabadságot ad, melynek leteltéig az eskü iránt nyilatkozhatnak. Ezután a délelőtti folyamán látogatást tett titkárja kíséretében a vármegye összes tisztviselőinél hivatalos helyiségekben. Az ünnepélyes installációt január 11-ikére tűzték ki. Ennek részleteit a megye vezető tisztviselőivel csütörtökön d. u. egy bizalmas értekezleten beszélték meg.

Dr. Fábry Pál szombaton reggel 9-kor indult el hintón Abosról. Jobbján Hyskó abosi ev. lelkes neje ült. Előtte és kocsija mellett lemes, abosi és sóvári legényekből álló 60-70-tagú bandérium lovagolt. Kíséretében voltak abosi és terebői leányok jellegzetes színes öltözetben. Azokban a községekben, amelyeken a főispán és a menet keresztülment, a falu népe üdvözlőbeszédet intézett hozzá. Mire Eperjesre értek, mintegy 70 kocsi követte a menetet a falu népéből. Háromnegyed 12-kor érkezett a főispán a menettel Eperjesre. A Fekete Sas előtt leszállt a főispán, fölment az erkélyre, ahonnan előbb Moyzes Miklós, majd Szaľina nyársardói polgár, utána Čarsky sírokai és Ondercso nyársardói r. k. plébánosok intéztek a főispánhoz üdvözlő-beszédeket. A Fekete Sas előtt összegyűlt nép előtt dr. Fábry főispán hálás szívvel köszönte meg a nép üdvözlését. Az üdvözlések után a nép a Slava Slechetnym című dalt énekelte. Ezalatt a vármegyei házán összegyűltek az állami, vármegyei és Eperjes városi tisztviselők. A falakon függő arcképek szlovák lobogókkal voltak letakarva. Dr. Fábry Pál 12 óra 35 perckor lépett a vármegyei háza nagytermébe. A főispánt a megyei, állami és városi tisztviselők nevében a beteg alispán helyett Bánó Aladár főjegyző, mint annak törvényes helyettese üdvözölte.

Bánó Aladár tótul kezdte meg a beszédét és mindjárt az elején kérte a főispánt, hogy mivel gondolatait folyékonyan nem tudja tótul kifejezni, engedje meg, hogy beszédét magyarul folytathassa. Minthogy azonban a főispán ragaszkodott a tót nyelvhez, mint hivatalos nyelvhez, Bánó Aladár beszédjét egy pár rövid mondatba szorította össze és mondta el tót nyelven. A főispán megköszönve az üdvözlést, röviden kifejtette, hogy főispáni működésében a liberalizmus fogja vezetni, de a tót nyelvhez, mint hivatalos nyelvhez mindenkor és mindenütt ragaszkodni fog és ennek érvényesülését keresztülviszi az egész vonalon. Más egyebekben elve lesz a „melior pax tuta quam victoria incerta“. Ezalatt a vármegyeház előtt nagy számban összegyülekezett nép elénekelt a tót himnuszt és a Sokol éneket. Délután háromnegyed 2-kor a főispán, a vármegye és városunk vezető tisztviselőivel kocsikon kiment a vasúti állomásra, hogy ünnepélyesen fogadják dr. Srobár Lőrincet, a teljhatalmú tót minisztert. Dr. Srobár délután 3 óra tájban érkezett Eperjesre. Kisérétében voltak dr. Stodola Kornél vasúti, dr. Ivánka Milán belügyi és Stefanek Antal közoktatásügyi szakreferensek, illetőleg államtitkárok.

Dr. Srobárt először dr. Fábry Pál főispán, utána a város nevében Faragó József polgármester, a vármegye nevében Bánó Aladár főjegyző, az eperjesi Tót Nemzeti Tanács nevében pedig Moyzes Miklós üdvözölte. Ezután kocsikon behajtottak a Fekete Sas-szálló elé. A miniszter és kísérete fölmentek az erkélyre, ahonnan először dr. Fábry Pál tolmácsolta a sárosi tótság örömet, tiszteletét és háláját a miniszter iránt. Dr. Srobár tót miniszter hosszabb beszédben válaszolt az üdvözlésre, megköszönve a nép megnyilvánuló tiszteletét és szeretetét. Az erkélyről még több szónok beszélt.

Innen a miniszter kíséretével a vármegyeházára vonult s itt fogadta az egyházak, a város, a vármegye és az állami tisztviselők tisztelgő küldöttségeit. Az esti órákban a Fekete Sas vendéglőjében bankettet rendeztek a miniszter tiszteletére. Értesülésünk szerint dr. Srobár az esti vonattal utazik el Kassára.

□□□

A háború és a kereskedelem.

Az EPERJESI LAPOK múlt évi 7. számában „A gyermekek és a háború“ címen rámutattam azokra a szomorú következményekre, amelyek a háború nyomán itthon keletkeztek. Ráműtattam egyúttal az indítóokokra is, melyek a gyermekmorál lezüllését eredményezték. Kimutattam, hogy a háború rettenetes romboló munkája nyomán a család, rablás, tiszteletlenség, durvaság valóságos erénnyé emelkedtek. Felhívtam mindenki figyelmét arra, hogy ha a társadalom nem segít a bajokon, úgy a lehető legnagyobb veszedelem fenyegeti.

A leszerelés által szabaddá lett, az öldöklő, emberpusztító háborúban fenevaddá nevelődött ember minden gonoszság elkövetésére vállalkozik. Láttuk ennek szomorú esetét; végigéltük annak még szomorúbb következményeit. Ki tudja hová, meddig megy ennek könnyfakasztó, szívrepesztő útja?

Ne tessék azt gondolni, hogy ezt a demokratikus átalakulás helytelen magyarázata, vagy a szabadság rossz értelmezése okozta. Ennek okát a társadalom azon tényezőinél kell keresni, akiknek alkalmuk és módja volt és van hozzá, hogy az amúgy is erkölcsileg és jellemileg legyengült ember bosszúját, elkeseredését kiváltják. A múlt év őszén véghezvitt rombolás és rablás tisztán azon ténynek következménye, melyet árdrágítás, árúelrejtés címen ismerünk.

Ilyen esetek nemcsak itt, hanem az ország minden részében előfordultak, sőt a rablás átragadt azon elemekre is, melyek a háborút csak hírből ismerik. Jól tennék az illetékes körök, hogy a nyugalom biztosítására, még áldozatok árán is, minden lehetőséget elkövessenek, nehogy nagyobb veszedelem következzen be.

Mihelyt a mérhetetlen drágaság enyhül, mihelyt hozzájuthatunk a szükséges, eddig nélkülözött cikkekhez, azonnal enged a rabiási vágy, utat nyer az erény, az emberek hozzálátnak békés polgári foglalkozásukhoz.

„Elhisszük, hogy a ma kereskedőjének nagyon nehéz a helyzete, de ő is elhiheti, hogy a nélküli, valóságos koldussá vált közönség helyzete még súlyosabb.

E bajon csak úgy lehet segíteni, ha meg-

lévő cikkeit áruba bocsátja s még némi veszteség árán is olyan árat szab, melyet a közönség méltányosnak talál.

Én a kereskedelemben keresem és találok a nyugalom biztosításának zárját. SAJÓVÖLGYI.

Nem osztjuk mindenben munkatársunk véleményét.
A SZERK.

A cseh-szlovák állam hivatalos közleményei és hirdetései.

Hirdetmény.

Sárosvármegye főispánjától.

Sárosvármegye közönségének ezennel tudomására hozom, hogy a cseh-szlovák köztársaság 1918. december 24-ikén Sárosvármegye főispánjává nevezett ki kormánybiztosi joghatalommal.

Elfogadva ezt a joghatalmat, a cseh-szlovák köztársaság 1918. dec. 10-ikén a Tótországban érvényes rendkívüli átmeneti rendelkezésekről hozott törvényének 1. §-a értelmében ezennel feloszlatom Sárosvármegye megyei választmányát, amelynek helyére külön rendelkezéssel kormányzó-bizottságot nevezek ki.

Éppen úgy feloszlatom Eperjes, Bártfa, Kiszében városok képviselőtestületeit, melyeknek helyére külön rendelkezéssel kormányzó-bizottságokat nevezek ki.

Tudomására hozom a megye közönségének, hogy a mai naptól kezdve az összes megyei és községi hivatalok hivatalos nyelve a tót nyelv.

A fentemlített törvény 4. §-a értelmében minden ingatlan elidegenítésére és bérletére vonatkozó szerződés megerősítés céljából a telekkönyvi hivatal útján a kormányzó-bizottság elé terjesztendő.

A mai napon kihirdetem a fentemlített törvényt egész terjedelmében:

A Tótországra vonatkozó, 1918. december 10-ikén kelt törvény a rendkívüli átmeneti rendelkezésekről:

1. §. A magyar országgyűlésen való képviseltesről szóló magyar törvények felfüggesztetnek.

Minden törvényhatósági és községi választmány feloszlik s az ő joghatalmuk átmege a kormány meghatalmazottja által felállított bizottságokra.

2. §. A volt magyar királyság állami, önkormányzati és egyházi méltóságai, hivatalnokai és alkalmazottai meghagyatnak továbbra hivatalaikban eddigi illetményeikkel, ha a cseh-szlovák köztársaságra leteszik az engedelmességi fogadalmat és ha a kormány meghatal-

TÁRCA.

Csatamezőn.

Fátyolos este... nagy égi csodák,
Csillagsugáros útmutatók,
Örömek csendje... mind ismerem én...
Ma szállva-szállnak a lelki hajók.
Ma más a sóhajlás, ma több a ború,
Ma nem jön a béke, nem jön az álom:
Ma szívünk, lelkünk minden serege
Ott van a szörnyű, messzi határon.

Járom szakadatlan a harci mezőt,
Dús vágyaim ezre fátyolra szakad,
Tépett sebeimtől véres a lelkem,
Sorra temetem minden álmomat.
Röpül az ellen' gyilkos golyója,
Ágyú szakadéka utamba tipor,
Páztortüzek lángját is oltani kellett,
Pedig keblemben lávák tüze forr...

Csatamezőkön vezet az élet,
Csatamezőkön alszom el én,
Csatamezőkön várom az Istent:
Két meleg karját tárja felém!
— Verejtékgöngyök hullnak a rögre,
Ember hullatja robotba, bután...
Istenem, hol vagy? Légy velem! Látod
Futok lihegve a béke után!...

RADVÁNYNÉ RUTTKAY EMMA.

Hogy is volt hajdanában?

Írta THIERS LAJOS ADOLF.

A nagy francia történetíró és köztársasági elnök 1823-1827. években megjelent „Histoire de la révolution française“ című művében olvasható a következő fejezet. Érdekes összevetni a nagy francia háborúk után bekövetkezett — 100 év előtti — viszonyokat a maiakkal. A SZERK.

Az assignaták* a köztársaság győzelmei dacára értékükben egyre jobban súlyyodtak s a kereskedelemben legfeljebb névértékük egy hatod avagy egy nyolcadán állottak, ami a forgalomnak nagy sérelmével járt, mely az árak inaximálása még kivihetlenebbé és nyomasztóbbá tett, mint valaha. Ezúttal nyilván már nem a bizalom hiánya volt, ami az assignaták értékét ennyire lenyomta, hiszen a köztársaság bukásától félni már nem kellett, hanem az a körülmény, hogy a papírpénzből annál nagyobb mennyiséget hoztak forgalomba, minél jobban esett értékük. Az adók, amelyek csupán nagy fáradsággal voltak behajthatók és papírpénzben fizetettek, alig egy negyedét vagy ötödét tették ki annak az összegnek, amelyet csupán rendkívüli hadikiadásoként a köztársaság havonta kifizetni tartozott, miért is újból és újból arra kényszerült, hogy ismételt kibocsátásokban keressen menedé-

* Assignata = a francia forradalomban kibocsátott papírpénz. Forgalomban volt 1791-ben 912 millió, 1796-ban 45,578 millió livre értékű assignata. Árfolyamuk 1790-ben 96, 1791-ben 91, 1792-ben 72, 1793-ban 51, 1794-ben 40, 1795-ben 18, 1796-ban 0,46 livre.

ket. Így az elmúlt év óta a forgalomban lévő assignaták összege, amelyet különböző számíttatással legalább 2000 millióval reméltek csökkenteni, ellenkezőleg 4600 millióra szaporodott.

Az assignaták e rettenetes felgyülemeléséhez és az ebből eredő értékvesztéshez járultak még más, részint a háború, részint a papírpénzület elfojtása érdekében kiadott hallatlan rendszabályok okozta szerencsétlen következmények. Emlékezzünk csak arra, hogy a papírpénz névértékét az árukkal kényszerviszonylatba helyezték, kitalálták a maximálásról szóló törvényt, mely meghatározva minden kereskedelmi cikknek árát, a kereskedőknek nem engedte meg, hogy azokat a papírpénz értékének súlyyedésével felemeljék. Emlékezzünk továbbá arra, hogy ezen rendszabályokhoz még rekvirálás is járult, mely a hatóságoknak jogot adott arra, hogy minden árut, melyre a hadseregnek és nagyobb községeknek szükségük volt, elszedjenek és ezen árucikkeket maximális áron fizethessék. Bár ezen rendszabályok Franciaországot megmentették, rendkívüli zavart idéztek elő a csere- és áruforgalomban.

Láttuk már, hogy a maximálásból mily hátrányok származtak: egy kettős kereskedelem: egy nyílt, amelyben a kereskedők csupán legrosszabb és csekély mennyiségben meglévő áruikat kínálták, és egy titkos, amelyben legjobb cikkeiket adták el készpénz ellenében és tetszés szerinti áron; továbbá az élelmiszerek-

mazottja elismeri, hogy egyébként is megfelelnek működési körüknek.

3. §. Tótországban a hivatalos nyelv a tótnyelv. Egyéb, Tótországban otthonos nyelvek használatának jogáról külön rendelkezés adatik ki.

4. §. Minden elidegenítés az élők között, mint a szerződéses és végrehajtásos ingatlan elzalogosítása és reális megterhelése, annak a szervnek beleegyezése nélkül, melyet a cseh-szlovák köztársaság kormánya arra rendel, érvénytelen. Telekkönyvi bejegyzések a fentemlített bírósági tárgyalásokról, amelyek ennek a törvénynek érvénye előtt kötött szerződésekből származnak, nincsenek megengedve.

5. §. Minden állami birtok és vállalat, valamint magánvasutak igazgatását átveszik a cseh-szlovák köztársaság illető minisztériumai.

6. §. Minden állami, megyei, községi és egyházi adó és illeték, közteher az eddigi törvények szerint fizetendő, rendelő el és vetendő ki. Az állami adók és illetékek a cseh-szlovák köztársaság államkincstárába szállítandók.

7. §. A közigazgatás átvételétől csak olyan bélyegek, váltóúrlapok, postajegyek használhatók, amelyeket a cseh-szlovák köztársaság kormánya látott el jelzésével.

8. §. A cseh-szlovák kormány eddigi és kiadandó rendelkezései a védkötelezettségről érvényesek a fentemlített területen is.

9. §. Felebbezéseket, kérvényeket, semmisségi panaszokat és más följebbvitteket a Tótországon kívül levő bíróságokhoz és más hivatalokhoz, az érvényben levő előírások szerint kell annak a hivatalnál benyújtani, amely eddig a beadás helye, ahol további rendelkezésig fognak maradni.

10. §. A kormány meghatalmazottjának joga van Tótországból a kivített a cseh-szlovák köztársaság kivételével megtiltani, korlátozni vagy az ő általa meghatározott feltételektől függővé tenni.

11. §. Minden fajta szeszesital készítésére, kimérésére és árusítására vonatkozó fennálló valamennyi engedély revízió alá esik és visszavonható. Szeszesitalok kimérése sörön és boron kívül ideiglenesen tilos.

12. §. Semmiféle köz- és magánbirtokban található levéltárt, múzeumot, művészeti gyűjteményt, könyvtárt, valamint régészeti és művészeti tárgyat Tótország földjéről elidegeníteni, kivinni, sem megsemmisíteni nem szabad.

13. §. Ez a törvény a volt magyar királyság egész azon területére vonatkozik, melyet a cseh-szlovák köztársaság saját igazgatásába átvesz.

14. §. Ennek a törvénynek a végrehajtásával a cseh-szlovák köztársaság kormánya bizatik meg. A kormánynak joga van valamely tagj-

nak teljes hatalmat adni, hogy a rendre, konszolidált viszonyokra és a rendes állami élet biztosítására vonatkozó rendeleteket bocsáthasson ki. Az általa kiadott rendeletek érvényességéhez elegendő az ő aláírása.

15. §. Ez a törvény kihirdetése napján lép életbe.

Dr. Kramár Károly s. k., miniszterelnök, Habermann Gusztáv s. k., dr. Hruban Mór s. k., Kľofáč Vencel s. k., Prásek Károly s. k., dr. Rašín Alajos s. k., Staňek Ferenc s. k., dr. Soukup Ferenc s. k., dr. Stránský Adolf s. k., Štříbrný György s. k., dr. Šrobár Lőrinc s. k., Svehla Antonín s. k., dr. Vrbenský Bohumil s. k., dr. Winter Leo s. k., dr. Zahradník Izidor s. k.

Kívánom Sárosvármegye közönségétől, hogy a cseh-szlovák köztársaság törvényeinek, rendeleteinek, az ő hivatalai rendeleteinek és parancsainak feltétlenül vesse magát alá, tartsa fenn és óvja minden polgár személyes és vagyonbiztonságát tekintet nélkül politikai meggyőződésére és vallására, a béke és közrend fenntartásában engem és hivatalaimat támogasson. Ha valaki a cseh-szlovák köztársaság törvényei és rendeletei vagy az én és hivatalnokaim rendeletei és parancsai ellen vét, ha valaki a közrendet vagy személyes és vagyonbiztonságot veszélyezteti, az ellen hivatali hatalmam teljes szigorával fogok fellépni.

Minden eddig kiadott statáriális rendeletet ezennel megsemmisítek és statáriumot hirdetek a következő kihágásokra és büntetésekre:

- a cseh-szlovák állam ellen,
- a katonai hatalom ellen,
- a személyes és vagyonbiztonság ellen.

Felhívom azokat az embereket, kiknek nincs foglalkozásuk, hogy munkáért községi előjáróságuknál jelentkezzenek, mert ezeknek foglalkoztatásáról személyesen akarok minél buzgóbban gondoskodni.

Eperjes, 1919. január 2.

DR. FÁBRY PÁL,
főispán.

Hirdetmény.

Sárosvármegye főispánjától.

Ezennel közhírré teszem, hogy az **összes magyar fölírások** a lehetőséghez képest a leg-
rövidebb idő alatt **tóttal cseréltesenek fel.**

Miután azonban 11-ikén dr. Šrobár Lőrinc tót miniszter az egész kormánnyal meglátogatta városunkat, kívánom, hogy a fölírások addig is levétesenek, avagy a keresztnevek azokon festékekkel bekenessenek.

Eperjes, 1919. jan. 9.

DR. FÁBRY PÁL,
főispán.

Felhívás.

Az eperjesi Tót Nemzeti Tanácstól.

1. Az eperjesi Tót Nemzeti Tanács felhívja Sárosvármegye összes községeit, hogy **szervezzenek és alakítsanak a községekben Tót Nemzeti**

Tanácsot. Födolog, hogy ennek a Tanácsnak összes tagjait csak a falusi polgárokból válasszák.

2. Ennek a Tót Nemzeti Tanácsnak első kötelessége, hogy a községekben fenntartsa a rendet és arra tekintsen, hogy mindenki dolgozzék, mindenki törekedjék állandó jóra és békére.

3. A Tót Nemzeti Tanács minden községben szedesse össze az összes lövőfegyvereket és azokat adja át a cseh-szlovák állomásparancsnokságnak Eperjesen.

4. Minden polgár szigorú kötelessége vigyázni, hogy a községekben köz- vagy magánvagyon elrablása vagy megsemmisítése elő ne forduljon. Arra is szigorúan kell ügyelni, hogy senki saját bírása ne legyen. Ha valaki vétett vagy ellenségesen viselkedett a cseh-szlovák nép iránt, úgylis elnyeri büntetését, megfenyítését. Fenyíteni azonban csak a bíróságnak szabad. Ha valakinek panasza van valaki ellen, jelentkezék a helybeli Tót Nemzeti Tanácsnál és az a Tanács továbbadja a panaszt az eperjesi Tót Nemzeti Tanácsnak.

5. Aki áthágja, meg nem tartja a törvényeket, aki megsemmisít vagy eltulajdonít ügy magán-, mint közvagyon, szigorú büntetés foga érne.

6. Minden embernek első kötelessége ügyelni a békére és rendre s dolgozni a tót népért és a tót szabadságért.

7. Aki megrongálja vagy leszakítja a Tót Nemzeti Tanács hirdetményeit, szigorú büntetésben fog részesülni.

Hirdetmény.

A cseh-szlovák katonai állomásparancsnokság megkeresése folytán közhírré teszem, hogy a közel jövőben a **szlovák ezredekéből és zászlóaljából hadkiegészítő parancsnokságot állítanak föl**, miért is tudomására adom az összes szlovák tiszteknek, hogy akik nevezett parancsnokságnál vagy katonai raktárakban szolgálatot teljesíteni óhajtanak, a katonai állomásparancsnokságnál jelentkezzenek.

Eperjes, 1919. jan. 8.

SALY, rendőrkapitány.

Tudomásul.

Saly Győző rendőrkapitány a cseh-szlovák katonai állomásparancsnok intézkedésének megfelelően a következő hirdetményt bocsátotta ki:

1. A cseh-szlovák köztársaság területén mindazok, akik nem tagjai a cseh-szlovák államnak vagy a szövetséges hadseregnek, katonai egyenruhát nem viselhetnek. Akik az egyenruha viselésére a cseh-tót állomásparancsnokságtól engedélyt kaptak, azoknak kiváltsága ezzel a rendelettel érvényét veszíti. A katonai főveg és

nek a bérlők által történt általános eltitkolása, miket a rekvirálással megbízott hivatalok még oly éber tekintetei elől is el tudtak vonni; végül a gyártás terén elharapódzott rendtelenség és huzavona annak következményeként, hogy a kézművesek az általuk előállítandó árukra megállapított árakból még a gyártás költségeit sem tudták fedezni. Mindezen hátrányai egy kettős kereskedelemnek, az élelmiszerek elrejtésének s a gyártásnak szünetelése a későbbi időben csak szaporodott. A nyílt és elégtelen, valamint a titkos és uzsorakereskedelemhez híven kétféle kenyér, kétféle hús, röviden minden áruból kétféle minőség volt, az egyik a gazdagok részére, akik készpénzzel és jóval a maximális áron felül vásárolhattak, s egy másik a vagyontalanok, munkások és azon járadékotélvezők részére, akik az assignatáknak csupán névértékével fizethettek. A bérlők az élelmiszerek eltitkolásában napról-napra találékonyabbak lettek; hamis igazolványokat készítettek és nem csépelelték ki többé gabonájukat azon ürügy

alatt, hogy nincsenek munkásaik. Ez az ürügy egyébként nem is volt alaptalan, mert a háború 1.500.000 embert vont el az országtól. Azonkívül panaszkodtak a rossz időjárás miatt is, mely valóban nem alakult oly kedvezően, amint az év elején remélték, amikor a legfőbb lény ünnepén a győzelmekért és aratás áldásaiért az égnek hálát mondtak. Ami a gyárosokat illeti, ezek munkájukat teljesen beszüntették. Miként már említettük, a törvény, nehogy a kereskedőkkel szemben igazságtalanul járjon el, visszanyult egész a gyárosokig és megállapította az árúk gyári árát, amelyhez egyszerűen hozzáadták a szállítási költségeket; de ez a törvény is igazságtalannak bizonyult, mivel a nyersanyag és a munkabér szintén áremelkedésnek voltak alávétve s így a gyárosok, akiknek költségei nem térültek meg, a gyártást abbahagyták. Ugyanezt tették a kereskedők is. A hajózási viteldíj gyarmatárúkra pl. tonnánként 150 frankról 400-ra, a biztosítás 5-6 százalékról 50-60%-ra emelkedett. Ennek következtében a kereskedők

nem adhatták a kikötőkbe behajózott áruikat a megállapított maximális áron, ezért is szintén beszüntették üzleti forgalmukat. Hogy szilárd árakat érjenek el, a maximálásnak általánosan, mindennél meg kellett volna történnie. Ez azonban lehetetlen volt.

De idővel még más, közvetlenül a maximálással összefüggő hátrányok is mutatkoztak. A gabona árát egész Franciaországra nézve egységes módon állapították meg. Minthogy azonban úgy a termelés mennyisége, mint annak költségei az egyes tartományok szerint különbözők voltak, a törvényben megállapított ár nem állott helyes viszonyban az egyes vidékekhez. A törvényhatóságoknak azon joga, hogy az összes árúknak árát megszabhassák, csakhamar a rendtelenség egy más fajtáját vonta maga után. Ha ugyanis valamely községben áruhiány állott be, akkor a hatóság felemelte azoknak árát és így más szomszéd községek rovására szerezte meg azokat; némely községben gyakran bőségben volt minden, míg mások-

**MODIANO
CLUBSPECIALITÉ**

**CIGARETTAPAPIR ÉS HÜVELY
FELÜLMULHATATLAN**

IGYÁZZUNK A VÉDJEGRÉ ?

S. D. Modiano

ruha viselése tehát tilos; az egyenruhadarabok csak polgári ruhává átalakítva viselhetők.

2. A beszolgáltatott fegyvereket mindazoknak, akik a Tót Nemzeti Tanácstól fegyvertartási igazolványt kaptak, a cseh-szlovák állomásparancsnokság ki fogja adni.

Rendelet.

Cseh-szlovák helyőrségi parancsnokság Kassán.

Elrendelem, miszerint valamennyi *galiciai bevándorolt* személy, valamint mindazok, akik a cseh-szlovák köztársaság területén nem bírnak illetőséggel, bárhol tartózkodnak is, *tartoznak az állam területét január végéig elhagyni*, illetőleg a saját illetőségi helyükre távozni.

Akik ezen rendeletnek nem tesznek eleget, azok szigorúan meg fognak büntetni s azokívül toloncolás útján a cseh-szlovák köztársaság területéről el lesznek távolítva.

Kassa, 1919. január 7.

MACH,
alezredes, katonai ténparancsnok Kassán.

HIREK.

A sztrechnói piros virágok.

Emlékeink, hőseink tettei, ti megmaradtok, titeket elrabolni nem lehet! A szívünk, a lelkünk megőriz. El nem felejthet soha — sohasem! Hiszen, ha nem élne ma bennünk az emlékezés, nem is volna többé élet ez az élet... Kúszo, kapaszkodó inda lettél, édes magyar népem, a mult fájához tapaszgyengegyökereiddel, belőle szívod megcsontított testedbe az életnedvet, fájó lelkedbe a vigaszt, a reményt.

Boldogult nagybátyám 1848-as honvéd-piros virágok történetét. 1848-ban odafent a Kárpátokban a sztrechnói bérceket az osztrák túlnyomó erő ellen 72 honvéd védelmezte. 17-18-éves gyermekemberek. Parancsnokuk Szeredai János kapitány volt. Mindnyájan tudták, mi vár rájuk. Elszánták magukat a halálra, fiatal életüket feláldozták hazájukért. Mielőtt a biztos halálba rohantak volna, levelet írtak édesanyjuknak, azzal búcsúzva el, hogy ne sirasson édes szülém, hazámért estem el, — imádkozzon értem!... Leveleiket egy öreg, megbízható parasztal küldték el. — Azután erős, szánt szívvel-lélekkel várták a hajnali ködben előnyomuló ellenséget. Mint gyermekifjak, — férfiakhoz, öreg katonákhoz méltóan estek el; fegyverrel a kezükben utolsó csepp vérükig

védelmezve a reájuk bízott helyet. Az ellenséges tábornok nem fuvatta meg a győzelmi himnuszt, hanem adjutánsához fordult e szavakkal: A győzelem ezeké a néma halottaké... Ezredéből pedig kétszáz embert kirendelt, hogy tisztességesen eltemessék őket. Egyet találtak közöttük, ki még élt. Súlyos vállsebet kapott. — Ezt az eperjesi kórházba szállították. Fényes Baláznak hívták, sárospataki diák volt. Amint lázas, önkívületi állapotából kissé magához tért, hívatta a papot és a polgármestert. Megtudva tőlük, hogy Szeredai kapitány a sztrechnói tetőn összes emberével együtt elesett, ő sem akart életben maradni. Feltépte kötéseit és elvérzett. Meghalt... Fogadalmához híven követte bajtársait.

Ez ifjú hősök vére által megtermékenyített földből nőnek ki a sztrechnói piros virágok... Azóta több, mint egy félszázad elmúlt. Alig jár már miközöttünk galambósz, reszketeg, agg honvéd, ki élénk idézhetné közvetlen tapasztalatait, szabadságharcunk egy-egy epizódját.

Az ötödféléves háború után azonban a multak ügyis felelevenednek. Menjünk ki csak minden tavasszal a Kárpátok bércei, fenyvesei közé, a besüppedt sírok, korhadt fakeresztek mellett nagyon-nagyon sok friss sírhalmot fogunk találni, melyeken még pirosabb virág terem, mert nemrég elhullott magyar fiúk vérből, porából nőtt ki.

Az eljövendő kikeletkor Kárpátok bércein, völgyeiben piros virágok nyiljatok, — illatozatok... beszéljetek! Lágy, suttogószellő, csobogó patak, dalos madár, ti elmehettek innen messze — messzire... Le a nagy Alföldre, délibábos rónákra, a szőke Duna, Maros, meg a Tisza mellé. Mondjátok el ottan e virágok beszédeit, sóhajtását, imádságát, az Egek Urához! — *Ott még megértetek!*...

Felhívás a polgársághoz. Városunk közbiztonsága és jóléte megkívánja, hogy minden polgárának megélhetése biztosítva legyen. Minthogy a munkanélküliek száma, sajnos, még most is igen nagy, tisztelettel kérjük városunk vezetőit s a munkaadókat, hogy minden munkaalkalmat sziveskedjenek az Eperjesi Munkaközvetítő Hivatal vezetőjének, **Pusztahelyi Lajos** adótitztnak — a városházán — írásban vagy szóban bejelenteni.

ban teljes áruhiány uralkodott, teljesen azoknak tetszése szerint, akik a tarifákat megállapították. Ennek következtében a kereskedelmi forgalom, ahelyett, hogy rendesen és természetesen alakult volna ki, egyenlőtlen és ingadozó volt.

Még sajnálatosabb körülményei voltak a rekvirálásoknak. Ehhez folyamodtak, hogy a szegényeket eltartsák, továbbá, hogy a nagy fegyvergyárakat és arsenálokat a megfelelő szükségletekkel lássák el, a nagyobb községeket élelmezzék és nem egyszer, hogy a gyárosoknak és iparosoknak a szükséges nyersanyagokat megszerezze. A rekvirálási jog a községi képviselőket, a hadbiztosokat s a kereskedelmi és élelmezésügyi bizottság ügynökeit illette meg. Az ilyen rekvirálásokat rendszeresen az utolsó pillanatban, a fenyegető veszedelem hatása alatt, elhamarkodva és összevissza hajtották végre. Gyakran egy és ugyanazon dologra nézve több ilyen rekvirálás is el volt rendelve, úgy, hogy a dolog tulajdonosa azt sem tudta, hogy mire hallgasson. És ezeknek a rekvirálóknak a meghatalmazásai is majdnem mindig korlátlanok voltak. Néha előfordult, hogy egy községben vagy departementban az élelmiszerek bizonyos fajtájából az egész készletet zár alá vették. Ismét más esetekben a bérlők és kereskedők csakis a köztársaság ügynökeinek adhatták el az áruikat; minthogy pedig a kereskedelmi forgalom szünetelt, a

rekvirált áruknak gyakran hosszú ideig kellett őt heverniük anélkül, hogy arra vevőt lehetett volna találni s így minden árucseré megakadt. A körülmények kényszerével járó zavarban semmilyen távolságra sem voltak tekintettel és rekviráltak oly departementokból, amelyek gyakran a községtől vagy hadseregtől, amelyet élelmezni akartak, a legtávolabb feküdtek, ami a szállítást rendkívül megnehezítette. Mivel sok folyó és csatorna az évszak rendkívüli szárazsága következtében víz nélkül állott, csaknem kizárólag tengelyszállításra voltak utalva és arra kényszerülve, hogy a földműveléstől nagymennyiségű lovat vonjanak el. Ez a szokatlan rendszabály, párosulva 44,000 lónak a hadsereg részére való kényszerigénybevételével, majd minden közlekedési eszközt kimerített. Ily rosszul számításba vett és sokszor eredménytelen rekvirálás következtében élelmiszerek és más áruk óriási készletei halmozódtak fel a nyilvános raktárakban, ahol vigyázatlanságból nem ritkán elromlottak és használhatatlanná váltak. Az összevásárolt vágómarhát rosszul táplálták és soványan vágták le; emiatt viszont faggyúban és zsírban s más egyéb cikkben hiány támadt. A felesleges szállításhoz tehát még pazarlás és sokszor büntetendő visszaélés is járult. Lelketlen üzerek kéz alatt s még hozzá a legmagasabb áron adták el a csupán maximális áron vásárolt áruikat. Ugyanígy sikkasztást köve-

Személyi hírek. Dr. Krausz Bélát, aki a háború alatt hosszú ideig volt a helybeli csapatkórház vezetője, megválasztották az ungvári városi közkórház sebész-főorvosává. Dr. Krausz Béla nagy hírnévre tett szert kiváló orvosi, főleg sebészeti képzettségével és ügyességével nemcsak városunkban, hanem messze vidékeken is. Családjával együtt nagyon meleg rokonszenvenek örvendett egész társadalmunkban, úgy, hogy távozását városunkból őszintén sajnáljuk. Kartársai jan. 5-ikén este búcsúztak el tőle. Mi is fájó szívvel mondunk Istenhozzádot az általános tiszteletnek és szeretetnek örvendő kedves családnak.

Vármegyénk tanfelügyelőjévé **Galló Pált** nevezték ki, aki január 9-ikén át is vette a hivatalt Szabó Elemértől.

A cseh-szlovák kormány a tótsóvári főbányahivatal üzemének tanulmányozására **Kass József** bányatanácsost küldte ki.

Polgármesterünk megmarad hivatalában. Örömmel közöljük városunk közönségével, hogy dr. Fábry Pál főispán határozott és nyomatékos kívánsága is az volt, hogy városunk érdemes polgármestere, **Faragó József** továbbra is megmaradjon hivatalában, továbbra is az ő kipróbált kezében legyen a város ügyeinek vezetése. A többi városi tisztviselők is mind megmaradnak hivatalukban.

Az eperjesi róm. kath. plébánián a Szabó Barna káplánnak Töketeresre történt áthelyezése folytán megüresedett kápláni állást jelenleg **Urbanyecz János** és **Jaczkó Károly** káplánok töltik be. Mindketten eperjesi születésű polgártársaink, kik eddig mint katonai felkészítettek teljesítették szolgálatot.

Halálozás. Dr. **Mosánszky** Tituszné szül. **Tardy** Amália jan. 5-ikén, életének 70. s házassága 50. évében Eperjesen meghalt. Temetése nagy részvét mellett jan. 7-ikén ment végbe. Az elhunyt úrinőben dr. Mosánszky Titusz orvos a nejét, dr. Mosánszky Jenő orvos és dr. Mosánszky István pü. titkár az édesanyjukat, valamint Tardy József ny. tkvezető a nővérét gyászolja.

A postáról. Január 8-ikától kezdődőleg Eperjesen szabaddá lett a telefon a privát személyeknek is, sőt a cseh-szlovák csapatok által megszállt területen is.

tett el sok kereskedő és gyáros is, amidőn saját ellátásukra rekvirálási jogot szerezvén, rendszerint forgalmi áron tovább adták azt, amit maximális áron szükségletükre vettek.

Franciaország egész kereskedelme tehát élelmiszerekre korlátozódott, melyet a kormány külföldről szerzett be és váltókkal fizetett meg, melyeket francia bankároktól zsarolt ki. Alig futott be a szabad kereskedelmi utakon érkező árú a kikötőkbe, máris rekvirálták. Ez a kereskedőket, akik a hajóviteldíjat és biztosítást oly drágán fizették meg, — miként már említettük — teljesen elkedvetlenítette, mert kénytelenek voltak ezeket az árukat maximális áron átszolgáltatni. Az egyedüli árú, amely a kikötőkben még meglehetősen mennyiségben volt fellelhető, az ellenséges hajók kőbozmánya volt; ezek egy részét a rekvirálások által zár alá vették, más része az ellenséges nemzetek gyártmányai ellen kiadott behozatali tilalom következtében forgalom tárgyát nem képezhette. Nantes és Bordeaux, mindkettő különben is már a polgárháború által is elpusztítva, a kereskedelemnek ilyen állapota miatt teljes romlásba és végszükségbe jutott. Marseille kereskedelme, amely előbb a Levante-ből táplálkozott, az angolok által blokád alatt állott s legjelentékenyebb kereskedői a rémuralom elől elmenekültek; nagy szappanipőzői feldúltnak heverték avagy Itáliába helyeztették át, s alig

Aka
Sárosvár
kötések
ugyanis
körjegyz
is voltak
hivatalo
érkezett
plébáno
zsupánj
ezt kilát

Lap
lapnak
ben dr.

Az
szerrel v
lehet ne

Jóte
szeresze
alkalmá
ronát os

Kös
gem s o
sítettek,
Munkák

Iróg
vizony
tehetle
kis bos
teni az
rendű
megron
tehát n
akarják
be lap
Telefon

Bár
3-ikán,
szlovák
alatt e
Ezt me
falusi
Eperjes
teket; a
lépése f
nagyob
es a n

volt m

forgalm

A közp

helyzet

amelye

tak. A

bombá

nem g

holmik

értékűt

alá ve

árúkat

környé

egy ré

ott m

vinni

délvid

Valenc

a keres

Akadályok a házasságkötés körül. Sárosvármegye számos vidékén a házasságkötések elé akadályok gördültek. Sok helyen ugyanis a nép menekülésre kényszerítette a körjegyzőket, akik polgári anyakönyvvezetők is voltak. Egyes környékek ily módon teljesen hivatalos közeg nélkül állottak. Több ily beérkezett panasz alapján *Zaborovszky Béla* prael-plébános a cseh-szlovák állam sárosvármegyei zsupánjától ezen állapotok orvoslását kérte, aki ezt kilátásba is helyezte.

Lapbetiltás. A *NAŠA ZASTAVA* című tót lapnak kiadását a cseh-szlovák kormány nevében dr. Fábry Pál főispán megtiltotta.

Az angol nyelv tanítására direkt-módszerrel vállalkozik *Molitor Gusztávné*. Jelentkezni lehet nevezettnek Árok-utca 58. számú lakásán.

Jótekonyság. Az eperjesi orvosok és gyógyszerészek dr. Mosánszky Tituszné elhalálása alkalmából koszorúmegváltás címén 320 koronát osztottak ki az eperjesi szegények között.

Köszönetnyilvánítás. Mindazok, kik engem s családomat anyagi támogatásban részesítettek, fogadják hálás köszönetemet. Özv. *Munkácsy Ágostonné*.

Irógépek javítása. A lehetetlen szállítási viszonyok miatt sok megromlott írógép áll tehetetlenül a város irodáiban, gazdáiknak nem kis bosszúságára. Ezen az állapoton akar segíteni az EPERJESI LAPOK azáltal, hogy egy elsőrendű írógépszerelőt hozat Eperjesre, aki ezen megromlott írógépeket rendbe hozza. Kérjük tehát mindazokat, akik írógépeiket javíttatni akarják, ebbeli szándékukat mielőbb jelentsék be lapunk kiadóhivatalánál, Fő-utca 59. sz. Telefon 16. sz.

Bártfa megszállása. Bártfa városát jan. 3-ikán, pénteken este szállotta meg a cseh-szlovák állam megbízásából 2 tiszt vezetése alatt egy 18–20 főből álló katonai őrző. Ezt megelőzőleg jan. 1-jén, szerdán néhány falusi tót legény megpróbálta utánozni az Eperjesen november 1-jén végbement jelene- teket; azonban a rendőrkapitány erélyes közbelépése folytán – kisebb fosztogatásokon kívül – nagyobb rablás nem történt. A városban teljes a nyugalom.

volt más, még hozzá elnyertelen kereskedelmi forgalma, mint az, amely Genuával állott fenn. A központ városai nem kevésbé szomorú helyzetben voltak. Nimes bezárta selyemgyárait, amelyek előbb 20 millió franknyi árú exportáltak. Az egykor oly gazdag, most azonban bombák és aknáktól rombadöntött Lyon többé nem gondolt arra, hogy gyártsa azokat a drága holmikat, mikből azelőtt több mint 60 millió értékűt hozott forgalomba. Egy rendelet zár alá vette a lázongó községek részére szánt árúkat s ezzel azok nagy mennyiségét Lyon környékéről elmozdíthatatlanná tette. Ez árúk egy részét vissza kellett hozni a városba, hogy ott maradjon, másik részét keresztül kellett vinni a városon azzal a rendeltetéssel, hogy a délvídekre szállítsák. Chalons, Macon és Valence éltek a rendelettel, s zár alá vették a keresztülvitt árúkat. Sedan kézművesei kényserülve voltak a finom posztók gyártását beszüntetni, miután durvát a csapatok részére tartoztak szállítani s azonkívül legtekintélyesebb gyártulajdonosait, mint a Lafayette által aug. 10. után tervezett népfölkelés részeseit üldözték. Északnak, a pas de Calaisnak, a Somme- és Aisne-vidéknek départementjai, melyek len- és kendertermelésük révén azelőtt virágzó jólétnek örvendtek, a háború folytán romokká változtak. Nyugat felé, a szerencsétlen Vendée-ban 600 négyzetkilométernél nagyobb terület feküdt tűz és fegyver által teljesen elpusztítva. A legnagyobb részét elhagyott földeken számlalart

Engedelmességi fogadalom a cseh-szlovák államnak. Amint értesülünk, a csehek által megszállott területen a köztisztviselőktől, közalkalmazottaktól az alábbi fogadalmat, esküt veszik ki, ha az illetők tisztükben megmaradni óhajtanak: „Esküszöm, hogy a cseh-szlovák állam törvényeit és rendeleteit megtartom, a kormány parancsait híven végrehajtom és hivatali kötelességeimet lelkiismeretesen teljesítem.” Azok, akik nem közalkalmazottak és a megszállás alatt az illető városban akarnak maradni, Kassán az alábbi nyilatkozatot voltak kötelesek aláírni: „A cseh-szlovák megszálló sereg és Kassa városa között létrejött megállapodás 8. pontja értelmében, alulírott kijelentem, hogy a megszállás alatt a cseh-szlovák államnak ártalmas vagy vele szemben ellenséges tettet elkövetni nem fogok.”

Wilson élelmiszert küldet Magyarországnak. A Reuter-ügynökség jelentése szerint Wilson felhívást intézett a kongresszushoz, melyben felszólítja, hogy az európai élelmiszerhiány enyhítésére százmillió dollárt szavazzon meg. Ezt az összeget Nyugatoroszország, Lengyelország, Magyarország és Ausztria részére beszerzendő élelmiszerek vásárlására fordítják. A béketárgyalásokra érkezett amerikai bizottság Magyarországra albizottságot küld ki a politikai, a társadalmi és gazdasági viszonyok tanulmányozására. A bizottságnak megbízottai lesznek Budapesten, Zágrábban, Prágában és más városokban. Az albizottság élén Coolidge, a Harvard-egyetem tanára áll.

Közyűlés. Az Eperjesi Társadalmi Egylet rendes évi közgyűlését január 6-ikán tartotta meg a tagok rendkívül élénk érdeklődése mellett. Az elnöki beszámoló kapcsán megtudtuk, hogy az Egylet tagjainak száma immár 210-re szaporodott és a jövő a társadalmi osztálynak még nagyobb tömörülését igéri az Egylet keretein belül. A zárszámadások és a költségvetési előirányzat felolvasása után a lemondott igazgatóválasztmány helyére szavazás útján új választmány lépett. Elnökül dr. Schmidt Gyula, az igazgatóválasztmány tagjaiul Balpataky Imre, Bánó Aladár, Berzeviczy Zsigmond, Bielek László, Faragó József, Farkas Lajos, Ferbstein

állatsorda bolyongott táplálék és fedél híján. Röviden, mindenütt, ahol az általános nyomorral egyéb szerencsétlenség nem párosult, a munkások száma a háború következtében rendkívül megapadt. Egy helyütt a rémuralom, másutt a politikai előítélet a szorgalmas polgároknak nagy tömegeit egyrészt elszakította a munkától, másrészt attól elkedvetlenítette. Mennyien voltak közöttük, akik műhelyeiket és földjeiket felcserélték a klubokkal, községi tanácsgyűlésekkel és pártösszejöveletekkel, ahol 40 sous napidíj mellett segítettek a kiabálásban és forradalmároskodásban.

Összegezzük hát, amiket elmondottunk: zűrzavar volt minden téren; a gyárak szüneteltek az ármaximálás miatt; az árúkat celtalanul elhordották, fölöslegesen módon felhalmozták s ennek következtében azok megromlottak; a szállítási eszközök kimerültek a rekvirálások folytán; a háború következtében megszűnt a szomszédállamokkal való kereskedelmi forgalom; a tengeri kikötők blokád alatt állottak; a javakat zár alá vették; a gyárvárosok és földmívelést űző vidékek a polgárháború következtében elpusztultak; a fegyverbeszólítás következtében nagy volt a munkáshiány; a csábító politikai tevés-vevés következtében dologtalanság lett úrrá – ez volt Franciaország akkori helyzete, mely jóllehet megszabadult a külföld fegyvereitől, de hallatlan erőfeszítései folytán kimerült.

□□□

Márk, Flórián Károly, Holénia Gyula, Koós Ernő, Kőszeghy József, Rosenberg Teofil, Tahy József és Urbán Gyula, póttagokul pedig br. Ghillány László, Janik Ferenc, Horovitz Gyula és Hoffmann Mór választattak meg. A választást a kaszinó újságjainak albérlési árverezése követte.

Életjel olasz fogságból. Örömmel vesszük az értesítést, hogy a Bergamo melletti San-Pellegrinoi fogolytáborban eperjesi honfitársaink: Zubriczky Dénes, Zborovszky Béla, Bánóczy Ferenc, Mosánszky Vilmos és Grámer Nándor őrnagy egészségesek és jól érzik magukat. Adja Isten, hogy minél előbb visszatérhessenek szeretteik közé!...

Földbirtokreform A mai kormányreformigéreteit a nép sokhelyütt oly komolyan vette, hogy egyes helyeken a birtokok elosztását már el is intézték egymás között. Így a raszlavici cigányok is biztosra veszik, hogy mindegyiküknek 10–10 hold föld fog járni. Ezért sok gondtól fött a fejük, mert hát nem földművelő-nép ők, mit csinálnának hát a birtokaikkal? Tanácskozáisaink az lett az eredménye, hogy most bérlőket keresnek birtokrészeik számára! Miért ne álmódjon a cigány is egyszer szepet?

Az eperjesi ügyvédi kamara e hó 7-ikén tartotta tisztújító-közgyűlését dr. *Rosenberg* Teofil alelnök elnöklése alatt. A megejtett választás a fiatalabb ügyvédi gárdát, kivált a hadviseltek juttatta a kamara vezetéséhez. Az új tisztikar következőleg alakult: dr. Sztelho János elnök, dr. Toperczer Géza helyettes elnök, dr. Both Tamás titkár, dr. Propper József ügyész, dr. Krausz Mór pénztáros. A választmány tagjai lettek: dr. Dvortsák (Bártfa), dr. Eger, dr. Ferbstein, dr. Moskovitz, dr. Neuwirth, dr. Ónody, dr. Weiszer, dr. Zahler rendes és dr. Austerlitz, dr. György, dr. Rosenberg Henrik, dr. Marschalko (Igló) póttagok. Dr. *Sztelho* kamarai elnök székfoglaló-beszédében kifejti, hogy a háború aggodalmaitól megviselt lelkületével és a mai súlyos időben csak az íranta egyhangúan megnyilvánult bizalom és saját kötelességérzete térítik el ama szándéktól, hogy a közéleti szerepléstől visszavonuljon. Miként 28 esztendei kamarai titkársága folyamán, úgy elnöki tisztében is az ügyvédi kar erkölcsi és anyagi függetlensége lesz vezéreszméje. A lelkesen fogadott beszéd után a közgyűlés dr. *Klefner* Gyula volt elnököt érdemei elismeréseként egyhangú határozattal a kamara örökös tiszteletbeli elnökévé választotta.

Van létránk bőven Egy tűzvész után arról panaszkodtak a tűzoltók, hogy a lokalizálás nagyon nehéz, mert Eperjesen igen kevés a létra. Lehet, hogy ennek ment szét annyira a híre a városban, tény azonban, hogy január 10-ikén, pénteken d. u. annyi létrát lehetett látni Eperjesen, hogy sok T. i. az üzletek tulajdonosai mázolták be vagy ragasztották le üzleteik magyar feliratát, a keresztnevüket a főispán fölhívására.

Incidens Pécsújfalun. A múlt héten Pécsújfalun egy treszinán egy cseh őrző ment keresztül. A pécsújfalusiak az őrzőt golyózáppal fogták. Erre pár óra mulva Eperjesről egy fegyveres őrző ment ki a faluba s felszólította Pécsújfalu lakosságát, szolgáltatásuk be azonnal a községben lévő fegyvereket. A község előljárói kérték az őrzőt, hogy az egyes emberek könnyelműsége miatt ne büntessék meg a falu népét. Az őrző vezetője – miután 18 Mannlicher-fegyvert beszállítottak – megbocsátott a falu népének s a jövőben a legnagyobb rendre, nyugalomra intette őket.

Piaci árak. Eperjesen a jan. 11-iki hetivásáron az alábbi árak voltak forgalomban: Marhahús 1 kg K. 10 – 1 db kakas .. K. 28 – disznóhús .. " 13 – 1 " tyúk .. " 20 – borjúhús.. " 10 – 1 pár csirke .. " 20 – birkahús.. " 8 – 1 db tojás .. " 1 – szalonna.. " 18 – 1 kg vaj .. " 40 – háj .. " 20 – 1 " tehéntúró .. " 6 – 1 db liba .. " 60 – 1 liter tej .. " 240

A hadból visszatért ifjak Szilveszter-estéje.

Mélyeség fájdalomunk, súlyos megpróbáltatásunk Szilveszter éjjelén tetetődött. Asztalunknál egy-egy üres szék jelölte, hogy odakünt zivatar volt, mely nemzeteket, hitvalló elveket, világmegváltó ígéket döntött fel.

Úr támad, hol a család fia, hol az apa, hol a testvér megszűnt jelen lenni. A szomorúak, a kétségbeesők sorsát viseljük. Válságos idők tanúi vagyunk. A névtelenség megszűnt, mindenki, aki él, jelen van.

A végzet megpróbáltatottjai hazatérésükkel látták, hogy bajuk, a szenvedésük nem a legnagyobb, nem a legszomorúbb, sajgótt, fájt őszintén a tudat, míg egy más eszme mellett véreztek, övéik azalatt a válság előtt állanak.

Zeneszó mellett az első tánc egy elfelejtett mosolyt csalt újra arcunkra, amikor ötödikére áthelyezett Szilveszter éjjelét ünnepelte a város. Mindenki ott volt, az állam, a megye, a város, a bíróság. Minden osztály képviselve jelen volt. Volt tisztek, volt katonák, úrihölgyek a legjobb társaságból, iparos-leányok, -asszonyok emelték a nyomott kedélyt derűsebb hangulatra.

A sok szép holmit a jótékony célra, a hadból visszatért katonák családtagjai felségélyezésére a város kereskedői adták össze, tanújelét adva, hogy nemes célra ajtjuk mindenkor nyitva áll.

H. D.

A pénztári elszámolás a következő:

Felülfizetések címén befolyt	1050 kor.	- fill.
Jegymegváltás	218 "	- "
Jegyekből, tombolából, polgári házass., büffé, széps.-csínyaságvers., árverez.	9154 "	20 "
Bevétel	10,422 kor.	20 fill.
Kiadás	3038 "	21 "
	7383 kor.	99 fill.
Pénztári fedezet	900 "	- "
Jótékonycélú kiosztásra kerülő összeg:	6483 kor.	99 fill.

Felülfizetések: Gerbery S. 100 kor.; Faragó J., Dobay Zs., Bánó A. 50 k.; dr. Böhm 47 k.; Kovaliczky, dr. Balpataky I., Tahy J., Magyar J., Lutocsa D., Gerő M., Frechtmann S., dr. Schwarz orvos, Guttman M. 20 kor.; dr. Rosenberg T., Friderik K., Friedländer Gy., Saly Gy., Fenster G., N. N. 17 kor.; X Y-ok 19 kor.; Bachinger Ilonka 18 kor.; Szklás P., Hudák Gy. 14 kor.; Burdelák I. 11 kor.; Gubcsó Gy., Lutocsa M., Schwarz A., dr. Wallentinyi S., Vogel H., dr. Fuchs L., Peleányi V., Roth I., Ritter J., Varga J., Déri Gy., Löwy S., Feld Rózsika, Nemes A., Vojtovich J., dr. Mikler K., Roskoványi M., Fried S. és N. N.-ek 10 kor.; Mihók I. 8 kor.; Herzka S., Sigitó L., Schreiber I., dr. Ferbstein K., Rosenberg Gy., Lefkovic M., Kubicskó M., Svecz S., Zipszer Á., Sz. ahurovsky N., Wintner J., Kocsiscsák I., Strasser M., Hedry G., dr. Spira, dr. Maibaum, Zahler, Engländer A. 7 kor.; Klein F., Imrich F. 6 kor.; Hauptmann R., Tydor L., Kiák F., Pruchnerovics A., Kacsala A. 5 kor.; Zivi I., Lukács R., Luchs M., Goldstein M., Tuschl T., Pavlovics E., Huszofszky G., Koós I. 4 kor.; ifj. Schustek N., Havran I., Csanda M., Dési H. 3 kor.; Staub I., Fleischer G., Gusa I., Goldberger S., Imriscsák I., Kohán I., Hajdú B., Tarbajovszky I., Kreszczanko J., Kovács S., Mikulík I., Kozlovsky E., Kahaspi I., Rothmann 2 kor.; Rasz I., Lukács J., Tamássy G., Milly Gy.-né, Roneskovszky I., Paulovics Gy., Matuscsák T., Csepela I., Lieb I., Feczko A.

A felülfizetőknék s adományozóknak nemes áldozatkészségükért hálás köszönetét és nagyrabecsülését fejei ki a leszerelt katonák vigalmi-bizottságának elnöksége.

Kereskedelmi Takarékpénztár

Részvénytársaság **EPERJES**
Fő-u. 133.

elfogad
új betéteket

takarékpénztári betétkönyvekre és folyószámlára, legelőnyösebb kamatoztatásra.

Visszafizetés előzetes felmondás nélkül.

A bankszakmába vágó összes műveletek legkedvezőbb lebonyolítása.

Árdrágítás. Egy helybeli jónevű férfiszabó egy télikabát kifordításáért 200 koronát, egy öltözet kifordításáért 150 koronát merészelt követelni és átvenni egy köztisztviselőtől. — Nem gondolja a rendőrség, hogy az ilyen halatlan visszaélést meg kellene torolni? És a közönség még mindig olyan türelmes és kényelemszerető, hogy az ilyen esetet nem jelenti föl az illetékes helyen? Amint lapom első számában jeleztem, még attól sem fogok visszaradni, hogy az ilyen árdrágítók nevét pelengérré állítom a nagy nyilvánosság előtt is. Nem eleget szenvedett, gyötrődött, nélkülözött a háború alatt a család köztisztviselő? Az üzletembereknek még nem volt elég?... Nincs semmi belátás bennük?

Igazoltatás. Január 5-ikén ebéd után nagy riadalom volt a Newyork-kávéházban. Egy cseh járó azzal lépett be a kávéházba, hogy a zsidók álljanak fel, a keresztények maradjanak ülve. A kávéház vendégei közül ketten maradtak ülve. A felállókat igazoltatták, felírták a nevüket, foglalkozásukat és lakásukat.

Szerkesztői üzenetek.

Munkatársaimnak hálásan köszönöm azt a sok kedves, engem nagyon kitüntető levelet, amellyel szerkesztői munkámért megköszöntötek.

Dr. F. K. Ertékes vezércikkéért hálás köszönet. A jövő számban hozzuk!

Dr. J. J. "Több megigazolást" című érdekes cikkét, térszűke miatt a jövő számban közöljük. (Már ki is van szedve.)

T.-né. Költeményei nem ütnek meg az új EPERJESI LAPOK mértékét.

Dolgozat, Eperjes. Meleg sorait és bizalmát nagyon köszönöm. Beküldött versén meglátszik, hogy ügyes, gyakorlott verselő. Ritmikusan ír, rímei tisztán csengenek. Azonban a vers témája nem időszerű, hangulata nagyon romantikus s a költeményben lélektani valóságosság is van. Jobb lesz, ha a maga lelkéből, érzéséből merít tárgyat.

"Bezárják a kadetiskolát." Vigyázzon, kis öcsém, mert az ilyen rossz versért esetleg magát is bezárják. Meg is érdemelné!

"Szárnyraebcsátás", **"Madárpanasz"** szerzőjének hálás köszönetet mondok meleg üdvözléséért. Verseit nem közölhetem. Az elsöben a gondolatok nagyon szépek és értékesek, de inkább prózabá valók: nincs a versben elég lendület, elég poézis. A másik nagyon beillenek egy gyermekújságba. Az EPERJESI LAPOK olvasóközönsége azonban felnöttekből áll.

"Ne sirjatok" Nagyon csinos, hangulatos vers, tele érzéssel, mélyességgel, aktualitással. Ha meglesz a lehetőség rá, közzöljük is.

"A háború martirjai." Sok igazság van a cikkében, jól is van megírva, de a mai idökben talán nem célszerű egyes társadalmi osztályok ellen izgatni.

NYILTTÉR.

(Az e rovatban közlöttékért felelősséget nem vállal a SZERK.)

Ošvedčene.

Dňa 31. decembra 1918. v noci v Bergerovej kavjarni som bez pričini urážil československeho pana poručika Josefa Musila.

Ja v takim položeniu som, že som neznal čo robim. Vpravujem z tu cestu nad mojím trinašom se proci pana poručika Josefa Musila - chtori se korekčne a čestně zatrimovat - moju bars mocnu žalosc.

Prešov 1919. jan. 6. Eperjes

Bárkány Hugó.

Nyilatkozat.

1918. december 31-én éjjel a Berger-kávéházban Musil József csehtót hadnagy urat ok nélkül megsértettem.

Miután oly állapotban voltam, hogy eljárásom következményeit nem ismertem, és mivel Musil József hadnagy úr velem szemben udvariassan bánt, ez úton a történet fölött teljes sajnálkozásomat fejezem ki.

Felejthetetlen drága halottunk elvesztése alkalmából megnyilvánult széleskörű részvétért, mellyel mély fájdalomunkat enyhíteni igyekezték, e helyen is hálás köszönetet mond

Dr. MOSÁNSZKY TITUSZ
és családja.

• ANGOL •

a jövő nyelve. Bevált módszerrel oktat disztíngvált amerikai úriember. Címe a kiadóban.

Butor eladó

(ebédlő, plüs-divány, szőnyeg, csillár és egy hármás pénztár)

Engländer Adolfnál, Szebeni-út 22.

:: Perfekt ::

gyorsíró és levelező joghallgató

irodai állást keres.

Cím a kiadóhivatalban.

A vasúti forgalom korlátozása következtében abban a helyzetben vagyok, hogy a helybeli fatelepekről tűzifának magánosokhoz s intézetekhez való fuvarozását elvállalhatom.

PASZTERNÁK MANÓ
szállítási vállalata.

4 darab jókarban levő

komplett cserépkályha

olcsón eladó.

Weisz, Széchenyi-u. 1.

Eperjesen, Kerényi-utca 11. sz. házban különbejáratú, egy- vagy kétszobás

butorozott lakás

kiadó.

PATZELT JÓZSEF

okl. építőmester

a harctérről visszaérkezve — irodáját

Fő-utca 49. sz. (Szentandrassy-II. em.,

Elsasz Manó okl. mérnök irodájában

megnyitotta.

Elvállalja mindenféle

épület, lakóház, gyár-

telepek, gazdasági

épületek tervezését,

ellenőrzését, építését

és leszámolását. Jutányosan vállalja épületek karbantartását és

javítását.